

AARHUS DOMKIRKES

TILSTEDEVÆRELSE PÅ AARHUS Ø

APRIL 2016

INDLEDNING

I 2007 blev de sidste containere flyttet fra Pier 4 til Østhavnen og de sidste lagerhaller på Pier 2 blev revet ned efter Tall Ship Race i sommeren 2007. Et oplagt estisk skib lå længe fortøjret ved Pier 3 på grund af finanskrisen i 2008 og de deraf faldende fragtrater, men der skete andet på arealet for den gamle containerhavn:

Der blev solgt arealer til bebyggelse, og de første spadestik til Lighthouse-bebyggelsen og Isbjerget blev taget.

Med udgangen af 2016 vil der bo ca. 3.000 personer på dette areal og antallet af beboere vil stige væsentligt i de nærmeste år.

I takt med at denne bebyggelse har fundet sted, er der mange andre steder i Midtbyen sket en byfortætning. Domsognets menighedsråd kender konsekvenserne af det: in casu det nye byhus i Thunøgade 14. Fra ca. 8.000 indbyggere i 2007 er sognets indbyggertal steget til ca. 13.500 her først i 2016.

BEGRUNDELSE

Domsognet havde i 1960'erne ca. 18.000 indbyggere før saneringerne blev gennemført og mange familier flyttede ud i forstæderne til mere lys og luft. Den gang var medlemstallet højere end i dag. Hvorfor er det så, at der i det følgende foreslås, at Domkirken skal være tilstede på Aarhus Ø?

Fordi folk og kirke har flyttet sig væk fra hinanden. Årsagerne hertil en mange og kendte. Det udfordrer et traditionelt sogne- og kirkesyn.

Et stort spørgsmål for menighedsråd, ansatte og præster er, hvordan folkekirken kan være en evangelisk-luthersk folkekirke på de betingelser, bl.a. samfundsudviklingen og befolkningens uddannelses- og arbejdsgrundlag sætter. Er svaret, at det kan og skal den være på den måde, som den altid har været det?

Ja, det er det bedste svar, vi kan give, fordi den evangelisk-lutherske kirke altid har flyttet sig i det ydre, har tilpasset sig med arbejdsformer og teologisk arbejde, uden at give slip på det grundlag, der er skabt af Luther og den reformatoriske og protestantiske bevægelse.

Den lutherske kirke i Danmark er kendetegnet ved at den har tilpasset sin organisering efter de folkelige og samfundsmæssige forhold, der er givet den at være kirke i.

PERSPEKTIVER

Hvis vi anlægger det syn, og det har menighedsrådet gjort i de seneste 6-8 år jf. menighedsrådets visioner og måde at arbejde på og de ansatte og præsterne ditto, så kræver det mere end blot at være kirkebygning midt i hjertet af Aarhus.

Menighedsrådet har formuleret hensigter (visioner) med arbejdet, hvor man vil gøre opmærksom på, hvad der er for et vægtigt eksistentielt budskab, der forkyndes ved gudstjenesterne og det andet arbejde, som sker i og omkring domkirken.

Kristendommen er et budskab, der kun lever, når det bæres af en person hen til en anden. Det bæres ikke uden, at de to kort eller længe deler et stykke liv sammen.

Livet i en storby er flygtigt og hurtigt. Vi har mange relationer og meget få, vi deler mere end det hurtige overfladiske liv med. Derfor er ensomhed og fornemmelsen af at være alene med de store spørgsmål i tilværelsen ret udbredt.

Desuden er mange uden erfaring med, at man kan finde nogen at tale fortroligt med om de store spørgsmål i en kirke. Eller høre og se livet oplyst gennem litteratur, musik, billeder, samtaler og fællesskaber.

Folkekirken bør derfor være til stede på Aarhus Ø, hvor den sammen med bolig- og ejerforeninger og andre foreninger kan medvirke til at skabe betingelser for at de fællesskaber, som traditionelt opstår i boligkvarterer også opstår på Aarhus Ø.

– Man må i øvrigt ikke være blind for, at der kan være (er) behov for noget lignende i andre kvarterer i domsognet. Arbejdet på Aarhus Ø bør derfor ses som et pilotprojekt, der kan give erfaringer, som siden kan anvendes i andre kvarterer.

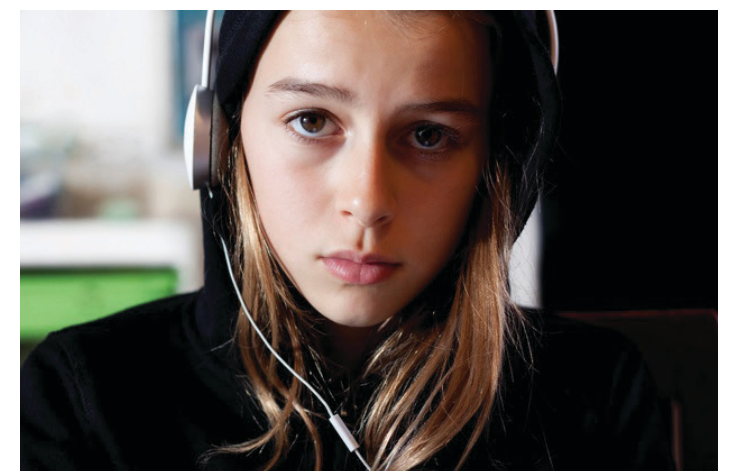
Med udgangspunkt i lejede lokaler kan der ved en medarbejders og præsternes indsats skabes kontakt til boligforeninger og ejerforeninger, som tidligere nævnt, til institutioner og virksomheder, kollegier, og nogle af de private og kommunale kulturelle tilbud, der med tiden vil komme på Aarhus Ø.

Set i et nutidigt perspektiv drejer det sig om at medvirke til dannelsen af fællesskaber og netværk, og at binde disse sammen på tværs af sociale, økonomiske og uddannelsesmæssige forskelle.

Man kan forestille sig digitale eller trykte velkomstpakker til nye beboere, hvor domkirkens virke indgår på linje med andres virke.

Man kan forestille sig, at der er meget forskellige behov blandt beboerne, fordi nogle vil være meget ressourcestærke, mens andre måske både mangler en uddannelse og et arbejde. Derfor vil der være behov for et socialt arbejde som fx fællesskaber i dagtimerne for arbejdsløse, eller for de børn, der ikke kommer på institution.

Der vil være behov for et arbejde, der stimulerer til at holde kontakt med naboer, bekendte og skabe venskaber i området. Der vil være behov for at medvirke til at danne madklubber for de svageste familier eller de ensomme kollegianere. Der vil være behov for caféagtige samlingssteder, hvor der er mulighed for brætspil, andre spil, diskussioner, udflugter, kreativ udfoldelser etc.

MEDARBEJDER ELLER PRÆST

Den/de medarbejder(e) som ansættes kan naturligvis have forskellig uddannelsesmæssig baggrund. Der kan både peges på uddannelser som pædagog, som diakon, som socialrådgiver, sygeplejerske, eller akademisk uddannede inden for religionsvidenskab, dramaturgi, musik, æstetiske fag eller en teolog (præst).

Meget kunne tale for, at det er en person med en anden uddannelsesmæssig baggrund, der ansættes, fordi Aarhus Ø ikke skal gøres til et distrikt for én præst, det forudsættes tværtimod, at alle præster bidrager til dette arbejde på Aarhus Ø og i andre kvarterer, hvor det måtte falde naturligt. Sådan deltager præsterne i arbejdet i hele sognet i dag, og det har sine indlysende fordele for både sogn og præster.

FORBINDELSE TIL DOMKIRKE OG SOGNEGÅRD

Fysisk tilstedeværelse er vigtigt både i skikkelse af lokaler, der kan anvendes til mange formål, og i skikkelse af medarbejder(e) og præster, der også kan finde på måder at være tilstede i byrummet, så kontakten med områdets beboere bliver naturlig.

Det er dog helt afgørende, at der sker en sammenbinding af det arbejde, der sker på Aarhus Ø og i domkirken og i sognegården og på længere sigt også andre steder i sognet. Alle kvarterer i sognet har et særligt præg. På Aarhus Ø kan man spille på det maritime og maritime aktiviteter, som vil tiltrække folk, som ikke bor på stedet, andre aktiviteter vil naturligt skulle foregå i domkirken eller i sognegården.

Det drejer sig derfor om fra begyndelsen at sikre sig, at enhver er velkommen til at deltage i aktiviteter på Aarhus Ø, ligesom enhver fortsat er velkommen i både sognegård og domkirke.

DE CENTRALE ARBEJDSOMRÅDER

Den nye bydel i Aarhus domsogn (Aarhus Ø) er en oplagt mulighed for at arbejde på nye måder med kirkens og kristendommens sag.

Traditionelt inddeles præstens arbejdsopgaver i 3 hovedområder – sjælesorg, undervisning/ formidling og forkyndelse. At menighedsrådet på Aarhus Ø skal være kirke i andre lokaler end den klassiske kirkebygning åbner for ny forståelse og praksis inden for hver af de 3 hovedarbejdsområder.

Det følgende er eksempler på, hvordan menighedsrådet påtænker at slippe kristendommens vældige tradition fri.

Målet er luthersk – at ordet får en naturlig autoritet i hverdag, hjem og hjerter. Metoden er grundtvigsk – den levende vekselvirkning mellem det folkelige og det kristne.

SJÆLESORG

Menighedsrådet sigter mod at opbygge et frit og åbent samtalemiljø i lokalerne på Aarhus Ø. Folk skal kunne komme og gå, møde hinanden, slå sig ned med en kop kaffe og lignende.

Domkirkens præster, også gerne andre med tilknytning til kirken og anliggende i Kannikegade 12, skal være tilgængelige, give Ø-lokalerne mund og mæle. Sjælesørgerisk er hensigten, at det skal blive ligeså naturligt at opsøge præsten som psykologen eller terapeuten.

Menighedsrådet vil på Aarhus Ø. vise, hvad teologien og kristendommen kan som samtaleform. Dette kan f.eks. ske på følgende måder:

- Individuelle personlige og eksistentielle samtaler.
- Mindre samtalegrupper. De enkelte grupper kan tage temaer op som skyld, skam, sorg, livets rodekasse, taknemlighed, nutidens mange forskellige terapiformer, selvhjælpsbølgen.
- Socialt samvær af forskellig art – selskabskristendom. Kun for mænd, walk and talk, film/teater/ musikklub som pejler tidens religiøse og kristne spor, sang/salmeaften for nye i byen.

UNDERVISNING

Folk efterspørger viden om religion og kristendom. Ud over det videns-arbejde som finder sted i Kannikegade 12, vil lokaler på havnen give nye mere hverdagsagtige muligheder for formidling.

- Debataftener om tidens aktuelle spørgsmål (f.eks. i tilknytning til Islam, hvad tror kristne på), lyrik- og litteraturcafé, studiekredse om musik, historie, kristne emner og skrifter.
- Clemensbrunch (DomBrunch) – på vej til Domkirken. Vidensbrunch a la Cafe Hack – interviews, oplæg. Spørg Domkirken.
- Korte dialogforløb – startpakke/indøvelse i kristendom. Gud to go, det gode liv, hvad i alverden er meningen. Målrettet og tilpasset formidling til forskellige målgrupper - sognets studerende, de unge nye børnefamilier, singler, parforhold, arbejdsramte, den tredje alder o.lign.
- Tænkeriet – ord der handler (træn din hjerne og praksis)

FORKYNDELSE

Forkyndelse afhænger af naturlig autoritet – at sige noget kristent relevant for de mange, som kommer i kirken, men samtidigt også tale til dem som sjældent eller aldrig opsøger kirken.

- Naboskab – at være en stemme i lokalsamfundet
- Opbygningen af relationer til børnehaver, skoler, boligkomplekser, virksomheder
- Tidssvarende teologisk fortolkning, sprog, kommunikation
- Gudstjeneste på plejehjem
- Friluftsgudstjenester
- Det maritime

STEDETS MILJØ

Aarhus Domkirkes tilstedeværelse på Aarhus Ø skal manifestere sig i et særligt og anderledes sted uden begrænsninger, der i kontrast til den organiserede og stærkt disciplinerede del af Aarhus Domkirke kan fungere som eksperimentarium for en gentænkning af den traditionelle kirke.

Der skal skabes et åbent og velkommende miljø, hvor folk bliver sluppet fri til at indtage Ø-lokalerne og tage ejerskab og initiativ. Man kan forestille sig et græsrods miljø i høj grad drevet af frivillige, et sted i konstant udvikling, præget af friheden i det midlertidige.

”Det er *jeres* sted”.

FUNKTIONSKRAV TIL LOKATION

Visionen om Aarhus Domkirkes tilstedeværelse på Aarhus Ø afleder en række funktionskrav til en fysisk lokation på Aarhus Ø.

Der skal være mulighed for at mennesker kan mødes og samles. Der ønskes en fleksibel rumlighed, der kan samle minimum 150 mennesker i forbindelse med forskellige aktiviteter, herunder bl.a. undervisning, fællesspisning, musisk, fysisk og kreativ udfoldelse. Rumligheden skal akustisk understøtte visionens ønske om afholdelse af forskellige aktiviteter.

Foruden mødet mellem større grupper af mennesker, skal der være mulighed for at mødes i små private og semi-private grupper, samt mulighed for det personlige møde – både det planlagte og det spontane. Der skal være et kontor for den ansatte på stedet.

Ø-lokalerne skal understøtte visionen om stedets særlige miljø. Det skal være et uformelt, inkluder-

ende sted, hvor den besøgende har lyst til at opholde sig alene eller sammen med andre i trygge, åbne, lyse og uprætentiøse rammer i nær tilknytning til havet og den omkringliggende bydel.

Det er et ønske at ø-lokalerne råder over et produktionskøkken til anvendelse i forbindelse med fællesspisning, folke- og gadekøkken samt øvrige aktiviteter i huset. Køkkenet skal være en central del af projektets koncept og kan udvides med en åben bar- og kaffefunktion.

Der skal være garderobe- og wc-faciliteter for både besøgende, frivillige og ansat, samt depotplads og rengøringsrum.

Det er et ønske at lokationens uderum kan tages i brug i forbindelse med aktiviteter i huset og at indendørs aktiviteter således kan flyde ud i omgivelserne på naturlig vis, når vejret tillader det. Dele af lokationens uderum skal indbyde til fysisk aktivitet af forskellig slags i mødet mellem krop og kirke.